

Dr. NAGY SÁNDOR

A magyar nép kialakulásának története (25.rész)

XXIX.

Rabló hadjáratok voltak-e a honfoglalók harcai?

Üssön csak fel az olvasó akármelyik történetírónktól írt magyar történelmi szakkönyvet, azt olvashatja benne, hogy a honfoglalástól, 896-tól egészen az augsburgi csatavesztésig, 955-ig eltelt korszakot „Rabló hadjáratok korának” vagy „Kalandozások korának” nevezik. De ez utóbbi elnevezés értelme is ugyanaz, mint az előbbié, mert kalandozás fogalmilag annyi, mint hadi cél nélküli fegyveres kóborlás, aminek csak egy célja volt: a rablás. **Pauler Gyula**, a Budapesti Magyar Egyetemen a magyar történelem tanára, például azt írta: „A magyar nemzet története Szent Istvánig” című könyve 45. oldalán: „A magyar tetterő csak rabló kalandokban mutatkozott”. A 49. oldalon pedig ez olvasható: „Néha ezrekre menő szegénylegényhad, mert valójában csak az volt a X. század pusztító magyarja”.

Eckhard Ferenc, ugyancsak a budapesti egyetemen a magyar történelem tanára, pedig ezt írta A magyar nemzet története című könyvének 26. oldalán: „A nyugati országok gazdagsága újra meg újra felkeltette rablási vágyukat”.

De vannak még többen is ilyenek. A magyar történetírás e szegényéről úgy-e nem hallgathatunk, ha mindjárt eddig még nem akadt senki, aki ezt az otromba indokból származó nemzetgyalázást szóvá tette volna. Először is tény, hogy nemcsak **Nagy Károly** német-római császár, hanem utódai közül is többen elhatározták Pannoniának a német birodalomhoz való csatolását, mert hajdan a római birodalomnak is része volt. Márpedig a német császárok közül többen a régi római császárok jogutódainak is tartották magukat, persze minden jogi alap nélkül. A IX. század végén a Nagy Károly-féle Karoling-birodalom megszűnt ugyan, de a belőle kivált keleti frank birodalom, a későbbi német császárság is magáévá tette a kelet felé való terjeszkedés politikáját, mert kelet felé a birodalomnak csak az Ennsig volt bizonytalan határa. Ezt a határt akarták tehát a Duna vonaláig kitolni, és ezért indított **Lajos** német király mindjárt **Árpád** halála után 907-ben, egy hatalmas német hadsereget Magyarország ellen. **Aventinus** bajor krónikáiról bőven leírja a megindított háborúnak minden részletét. Döbbenetes, hogy a magyar történetírók épphogy megemlítik ezt a nagy jelentőségű hadivállalkozást, amely méreteiben is nagyon hasonlított **Nagy Károly** frank császárnak az avarok ellen indított irtóháborújához. A felvonulási hadi terv is ugyanaz volt. A Duna két partján egy-egy erős szárazföldi hadsereg, a Dunán pedig egy jól felszerelt hajóhad indult a magyar határok felé. A király a tartalék sereggel Ennsburgban (Innsbruck) maradt. A német krónikás még megjegyzi, hogy a magyarok „nem a dicsőségért, hanem az életükért harcoltak, tehát keményen ellenálltak”. A magyar vezérkar kellő időben értesülve a nagyarányú hadi készülődésről és csapatösszevonásokról, egy

könnyen mozgó hadsereget a németek elé küldött azzal a feladattal, hogy az utánpótlást nehezítse meg, és rajtaütéseivel, folytonos támadásaival ne hagyja pihenni a németeket se éjjel, se nappal. Így érkezett el a németek egyik hadserege, a püspökök vezette páncélos hadi nép egészen Pozsonyig, a másik pedig a Morvamezőre.

A magyar hadsereg először a jobb parti német hadsereget, a püspökökét zúzta össze augusztus 9-én egy erős és fölényes támadással. De még ugyanazon az éjjelen átúsztatott a Dunán, s mielőtt a bal parti német hadsereg értesült volna a másik sorsáról, már hajnalban támadott és ezt is megsemmisítette. Harmadnap a hajóhadat érte hasonló sors. A csata kimeneteléről a bajor krónikást idézem: „A bajor nemesség legnagyobb része elpusztult, a közembereknek pedig megszámlálhatatlan mennyisége.” Mire a futó németek Ennsburgba érkeztek, már nyakukon volt az egész győztes magyar hadsereg. **Lajos** király pihent tartalékhadával, azonnal megtámadta a magyar előhadat, amely az első összecsapásnál a taktika szerint meg is hátrált. A németek győzelmet remélve szorosan utána szegődtek, de a harcteret szegélyező erdőből előtörték a magyar lesvető csapatok, s a német tartalék sereget is körülvárva megsemmisítették. A király csak kevesedmagával tudott át-törni és Passaubá jutni.

Ez történt az Úrnak 907. esztendejében. A német politika felfedte azt a megváltoztathatatlan eltökéltségét, hogy Pannoniát mindenáron megszerzi,

pedig az sohasem volt a németektől állandóan lakott terület, még a mai Ausztria területe sem, mert az is gall-kelta népektől lakott föld volt a rómaiak korában is. A mai **Wien** őst **Vindobonának**, **Vin-de-bonának** hívták, ez a gall szó annyit jelent, hogy jó bor. Mellette volt egy sumir nyelvű nép telepe, ennek a neve **bo-csu**, amelynek jelentése bő víz. Ebből alakult ki a későbbi **Bécs** neve. Sőt, a mai Bajorország is gall terület volt, a kelta bojok országa, ahova a germán markomannokat telepítette le még a római korban **Marcus Aurelius** római császár. A mai magyar Dunántúl lakosait pedig már a rómaiak is azon a földön találták, hisz ők nevezték el azt a területet az ő nevükről Pannoniának. Ezek pedig annak a földnek őstelepes lakói voltak. Mikor a hódító magyar hadsereg azt a földet megszállta egész az Enns folyó vonaláig **Arnulf** német király szövetségeseiként, akkor az **Berengár** észak-olasz királynak a birodalmához tartozott, akit a pápa, mint **Nagy Károly** vérszerinti leszármazottját, császárnak is felkent. Akkor a magyarok a nehezen és sok belső harccal kialakuló német-római császárságnak még segítségére is voltak. Nem a magyarok hibáján múlt a németekkel kialakult baráti viszony felbomlása. Például Kr. u 904-ben a bajorok meghívtak vendégségbe magukhoz egy **Kurczán** (Kurszán) nevű előkelő magyar vezért – amint említettem –, s ott vele együtt az egész kíséretét lemészárolták. Ezt a magyarok, természetesen, igen becstelen cselekedetnek minősítették, mert az ő erkölcsük szerint a vendég személye szent és sérthetetlen volt. Náluk a vendéglátónak még a saját élete árán is meg kellett védeni a vendéget. A békés egymás mellett élés elvének elfogadtatására tehát a magyaroknak nem volt más eszköze, mint a fegyver.

Ez az egyik értelme és magyarázata a fe-

gyveres rajtaütéseknek. A másik pedig az a hideg aggyal lemerített és megállapított igazság, hogy a széthúzó német törzsek egységbe tömörülését lehetőleg nem elősegíteni, hanem meg kell akadályozni, mert ha ez megvalósul, akkor a béke egyensúlyi helyzete a német császárok világhatalmi vágyai és törekvései miatt igen könnyen felborul. Ez a későbbi világpolitikában is többször megtörtént és világháborúhoz vezetett. Ezért támogattak a magyarok minden lázadó herceget, grófot, aki a császári túlhatalom ellen lépett fel. De egyetlen olyan esetet sem jegyzett fel a história, amikor magyar csapatok a császár oldalán harcoltak volna alattvalói, tehát a német nép ellen.

Vizont sok olyan eset volt, mikor a császár ellen a központosító politikája miatt fellázadó hercegeket, grófokat magyar csapatok is támogattak. Tehát a magyar hadseregnek mindig megvolt az indokolt hadi célja. A sok közül csak **Nagy Ottó** császár esetét említem, aki ellen saját fia, **Luidolf** sváb herceg és saját veje, „**Vörös**” **Konrád** lotharingiai herceg keltek fel. A magyarok ezeknek első hívására kint termettek

Lotharingiában. **Luidolf** és **Konrád** vezették őket a császárpárti nagy urak ellen. A fegyveres találkozás ez évben, 954-ben nem sikerült **Ottó** császár óvatossága miatt. A következő évben, 955-ben azonban, mire a magyar hadsereg kiérkezett, a császárnak sikerült ellenfeleit levérni és maga mellé állí-

tani a bajorokkal együtt. A magyar hadsereg így tulajdonképpen kelepcébe került. Ennek lett az eredménye a Lech-mezei csatavesztés. Egy tény: **Ottó** császár nem sietett Magyarország megtámadására, mert tudta, hogy a magyarok katonai ereje még töretlen. Elfogadta tehát **Géza** fejedelem békejobbát, amikor az elküldte hozzá **Quedlinburgba** követeit. Az egyezkedés alkalmával a németek már nem akarták Pannoniát, a magyarok meg lemondottak a mostani Ausztria területéről, szóval az Ennsig terjedő földről. Mint fentebb írtam, rokoni köteléssel is megerősítették a politikai megállapodást.

Kérdezem, mi érlelte meg **Nagy Ottó** frank-német császárban a békehajlandóságot, ha nem annak a felismerése, hogy a magyar fegyveres erőt kockázatos lenne a birodalom állandó ellenségévé tenni, mert ő ugyan taktikai győzelmet aratott, de csak azért, mert a magyarok a leg-erősebb taktikai fegyvereiket, a nyilaikat az eső miatt nem használhatták. Ezzel a megegyezéssel tehát így megszűnő az ok, a németek igénye Pannoniára, megszűnt az okozat is, a magyar fegyveres erők sorozatos betörése Németországba. De ezt illetet volna tudni mindazoknak, akik magyar történetíróként, vagy magyar egyetemi tanárokként szerepeltek. Sok nemzet történelmkönyvét forgattam, de mindegyikből nemzetük iránti megbecsülést olvastam ki. Még tényleges nemzeti hibáikat is szépítgetik, palástolják, nemhogy igaztalan és lealázó jelzőkkel, vagy vádakkal illették volna saját nemzetüket. Úgy látszik, mi magyarok vagyunk a világ legtürelemesebb népe, mert még az ifjúságunk annyira fontos szellemi vezetését és irányítását is idegen lelkű vezetők kezébe adtuk!

(folytatjuk)